

Natega.

do ima prav, ali kovač, ki trdi, da napelje lahko vodo po cevi čez hrib iz ene doline v drugo, ali gostilničar, ki misli, da bi bili to že drugi napravili, če bi bilo sploh mogoče?«

Tako vprašujoč se mi je pridružil mladi sosed. Ker nisem vedel, za kaj gre, mi je moral pripovedovati od konca do kraja, kaj je doživel na počitniškem izletu.

»Ko sem z bratom Janezom prelezal hribe in doline in sva bila vsa trudna, žejna in lačna, sva vstopila v vaško gostilno, ki je bila polna kmetov. Vsi so poslušali verno, kako jim je zamazan možiček razlagal svoje znamenite načrte.«

»Če jih izvršim« — je rekel — »ne bom le jaz največji bogataš na svetu, ampak tudi vi se proslavite, ker ves svet bo pisal o meni in o tistih, ki so mi k temu pripomogli. Ne mislite pa, da sem kak nadležen berač, ne, denar si hočem pri vas zaslužiti. Preskrbeti hočem vso vas s pitno vodo, da vam ne bo treba ob suši kuhati z gnojnico, kakor do zdaj. V dolini onkraj hriba imajo toliko vode, da jim dela preglavice.«

Pa ga vpraša tik njega sedeči kmet, ko je čedro potegnil iz ust in nato parkrat pljunil:

»Ali misliš, kovač, da boš ti mogel prevrtati hrib?«

»Kaj še! Tega niti treba ni. Napeljati hočem vodo po ceveh čez njega, da bo tekla sama brez pomoči kake črpalke.«

»To pa to!« — se je oglasil drugi kmet, ko je prežvečil čik in siknil. »Potem ti občina že lahko da kako nagrado. Samo povedati moraš, kako nameravaš, da se bomo lahko posvetovali.«

»Tako! celo pokazati vam hočem.«

Gostilničar mu je moral prinesiti škafo vode in dolgo kavčukasto cev. Nato so šli vsi pred krčmo, kjer je kovač postavil posodo z vodo na mizo, ki je predstavljala eno dolino. En konec cevi je vtaknil v tekočino, iz drugega je sesal, dokler mu ni pritekla v usta. Potem je ta konec spustil na tla, kamor je tekla voda v močnem curku.

»Tla so pa naša dolina,« je razlagal; »in glejte, če držim jaz, ki sem hrib vmes, srednji del cevi še tako visoko, teče voda vedno enako hitro.«

Kmetje so kimali in hvalili brihtno kovačevo betico. Le eden je imel pomisleke in je priporočal, naj se posvetujejo s kakim »žolnirjem«, preden oddajo delo. Kovač se je pa temu protivil, češ, da potem ne bo iz tega nič, ker taki gospodje zavidajo preprostemu človeku in mu nagajajo.

Gostilničar, ki je nama stregel, je pravil, da bo kovač s svojimi neizvedljivimi načrti vse zapravil, ker zaradi njih zanemarja svoj obrt in se potepa od vasi do vasi, da bi dobil ljudi, ki bi ga podpirali. Prepričan je; da bo zgradil kak stroj, ki bo brez pare in bencina poganjal sebe in druge in da bo ž njim zaslužil denarja kot peska. Neki inženjer mu je nekoč zabrusil, da si bo res nekaj pridobil s svojim izumom, in sicer beraško palico. Od takrat je hud na takšno gospodo.

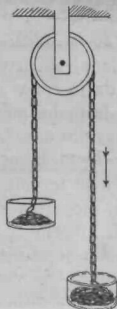
Doma sem napravil sličen poskus z zvitim makaronom. Pa gre.«

Medtem sva prišla v delavnico. Na obešalu sem pritrdil lahko gibljiv škripec. Čez njega sem položil tenko, dolgo verigo, da je vsak njen konec ležal v eni skledici na mizi.

»Ako dvignem eno skledico, da se s tem skrajša na tej strani viseči del verige, jame ta polzeti kakor kača preko škripca v drugo skledico. Ustavi se pa takoj, ko dvignem to na višino one. Če jo pa postavim višje, se začne gibati v nasprotnem smislu in leze, dokler ne smukne zadnji člen verige v niže ležečo skledico. Vidiš, da vleče vedno daljši del krajšega, brez ozira na pravo dolžino vsakega posameznega. Kaj misliš, ali bi šlo to tudi, če bi bila člena kolikršna koli?«

»Bi,« je odgovoril, »če bi bil en del vedno daljši od drugega.«

»In,« sem dodal, »če bi bili členi verige zadosti trdni. Pomisli, da morajo zgornji nositi spodnje, ki tvorijo tem večje breme, čim več jih je, čim daljša

je veriga. Pri neki dolžini se gornji členi pretržejo in ta je, ki določa mejo višine, preko katere veriga ne more iz ene posode v drugo na opisani način.

Slično je z vodo. Tudi njeni delci se držijo drug drugega. Čim trdneje se vežejo, preko tem večje višine se lahko vlečejo. Praktično pa ne gre niti čez deset metrov visoko ograjo, ker med delci studenčnice biva zrak, ki jim zrahlja zvezo. In če ne bi pritiskal zunanji zrak od obeh koncev cevi in tako držal skupaj tekočine, ne bi šlo niti tako visoko.«

»Oh škoda!« je vzdihnil moj sosed. »Kako bi kovač zaslovel in ž njim mi vsi!«

Teče, teče ...

*Teče, teče, nima nog,
kaže, kaže, nima rok,
in računa brez glavé,
kar želiš, brez ust pove.*

